

COMBATAREA TRAFICULUI ȘI CONSUMULUI ILICIT DE DROGURI ÎN ROMÂNIA¹

IOAN MĂRGINEAN

În luna noiembrie 2014, Agenția Națională Antidrog (ANA) și-a lansat Raportul referitor la situația drogurilor în anul 2013. Prin informațiile cuprinse în volum se tratează o serie de aspecte deosebit de relevante pentru a evidenția activitățile de combatere a traficului și consumului de droguri. Sunt avute în vedere reglementările și propunerile de prevenire a consumului ilicit de droguri, estimări ale consumului respectiv, admiterea la tratament a consumatorilor de astfel de substanțe, urgențe medicale și decese, infraționalitatea la regimul consumului de droguri, precum și alte elemente în legătură cu tema de interes.

Având în vedere consecințele grave ale consumului de droguri la nivel individual și societal, informațiile conținute în Raportul Național sunt de cel mai mare interes, rezultând o imagine îngrijorătoare despre amploarea traficului și a răspândirii consumului de droguri.

Într-adevăr, în Raportul anului 2014 se regăsesc atât informații care denotă activități importante de prevenție a consumului de droguri, recuperarea și reintegrarea socială a dependenților de asemenea substanțe, precum și de combatere și sancționare a traficului ilicit cu produse psihoactive.

Fără îndoială că situația ar fi fost mult mai rea dacă nu s-ar fi acționat de către instituțiile cu responsabilități în domeniu, inclusiv ANA, și de către societatea civilă. În continuare sunt necesare activități multiple de prevenție a consumului ilicit de droguri, concomitent cu stoparea ofertei, precum și cu recuperarea celor care au devenit dependenți.

Înainte de a ne referi la acest Raport doresc să menționez câteva elemente în legătură cu reuniunea anuală a Consiliului Științific al ANA din luna septembrie 2014. Cu acest prilej, pe lângă analiza activităților desfășurate și a planurilor de lucru viitoare, a avut loc o prezentare preliminară a situației drogurilor în România de către dl. chestor de poliție Sorin Oprea, director ANA. De asemenea, au fost prezentate Raportul European privind drogurile (Observatorul European pentru

---

Adresa de contact a autorului: Ioan Mărginean, Institutul de Cercetare a Calității Vieții al Academiei Române, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, 050711, București, România, e-mail: imargin@iccv.ro.

¹ Agenția Națională Antidrog, Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie. „Raport Național privind Situația Drogurilor, 2014. România, noi evoluții și tendințe” Reitox.

Droguri și Toxicomanie, 2014) și situația la nivel mondial (2013). Din această ultimă prezentare a rezultat că, la scară mondială, consumul de droguri (atât cât poate fi identificat) a crescut cel puțin proporțional cu creșterea populației, numărul consumatorilor fiind estimat, pentru anul 2012, a fi între 162 milioane și 324 milioane, din care 11,7 milioane droguri injectabile. La rândul său, numărul deceselor cauzate de consumul de substanțe psihoactive se situează la 40 cazuri la 1 milion de locuitori de vârstă 15–64 ani.

Asemenea situații și multe altele menționate în prezentare se produc în condițiile cunoașterii principalelor țări producătoare și a rutelor traficului de droguri, ceea ce denotă că activitatea de combatere, deși se raportează capturi importante, rămâne mult în urmă, comparativ cu nevoile de acțiune.

De altfel, această constatare este valabilă și pentru Europa, care, pe lângă destinația de consum, este și ea producătoare de substanțe psihoactive, inclusiv în țările Europei de Vest. Din estimările realizate rezultă că 80 de milioane de europeni au consumat un drog ilegal. Cât privește România, și ea a devenit atât țară de destinație pentru consum, cât și de trafic și de producție, chiar dacă valorile acestea din urmă sunt relativ scăzute. Cel mai îngrijorător aspect a fost identificat în legătură cu drogurile injectabile și infecțiile cu HIV și hepatite virale.

Revenind la recentul raport Național pe tema drogurilor în România acesta se constituie într-o lucrare deosebit de valoroasă, fiind, deopotrivă, un cadru de informare și un ghid de acțiuni viitoare pentru diminuarea traficului și consumului ilicit de droguri. La elaborarea lui, sub coordonarea directorului ANA, a participat o echipă interdisciplinară de specialiști: sociologi, juriști, psihologi, medici, asistenți sociali.

Informația analizată provine din surse diverse, cum sunt: Agenția Națională Antidrog, Inspectoratul General al Poliției Române, Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” București, Institute județene de medicină legală, Institutul Național de Statistică, Ministerul Sănătății, Institutul Național de Boli Infecțioase „Matei Balș”, Administrația Națională a Penitenciarelor.

Pentru început, semnalez atenția deosebită acordată prevenirii consumului de substanțe psihoactive, ceea ce este un element promițător pentru acțiunile viitoare. Am în vedere legislația adoptată, cu precădere, în ultimii 15 ani, acțiunile de implementare coordonate de către ANA cooperând cu alte instituții implicate și cu ONG, precum și elaborarea de strategii și planuri de acțiune pentru perioada următoare, cum este și Programul de interes național de prevenire și de asistență medicală, psihologică și socială a consumatorilor de droguri. Nu în ultimul rând, menționez și interesul Parlamentului, astfel că, în anul 2013 au fost menționate 15 interpelări pe tema drogurilor, cu răspunsurile date.

Între activitățile de prevenire a consumului de droguri se evidențiază cele de tip universal, și în grupurile de risc, prin proiectele naționale și locale. Dintre acțiunile generale ale ANA sunt de reținut cele din școală, familii și localități. La rândul lor, acțiunile țintite vizează grupurile și comunitățile cu risc crescut de consum de droguri,

ca și persoanele care consumă efectiv asemenea substanțe, inclusiv persoane aflate în detenție.

Este instructiv să se rețină că, dintre recomandările de acțiune viitoare, în Raport se regăsesc trimeri la necesitatea creșterii accesului la serviciile de prevenire a consumului de alcool, tutun și droguri, cu adaptarea la specificul beneficiarilor acțiunilor de prevenire și evaluarea serviciilor oferite. Astfel de acțiuni sunt cu atât mai mult necesare cu cât este de dorit să se stopeze noile intrări în categoria consumatorilor de substanțe dăunătoare sănătății.

Un aspect cu totul aparte în legătură cu drogurile se referă la infracționalitate. De exemplu, la nivelul anului 2013 au fost soluționate de către Parchete 4 513 dosare penale (8 234 persoane) pentru comiterea de infracțiuni la regimul drogurilor și precursorilor, din care 50 de dosare (1 163 persoane) s-au soldat cu trimiterea în judecată. În același an au fost condamnate 913 persoane, cele mai multe (774) pentru traficul și consumul ilicit de droguri.

La 31 decembrie 2013, un număr de 1 215 persoane se aflau în detenție condamnate definitiv, pentru acțiuni legate de droguri. Totodată, un număr mare de persoane se aflau în perioada de probațiune pentru condamnarea cu suspendarea executării pedepsei. Fără îndoială că, dacă am compara resursele alocate pentru acțiunile de depistare a infracțiunilor, judecarea cauzelor, întreținerea în penitenciare, supravegherea de probațiune, tratamentele etc., ele le depășesc cu mult pe cele ce le necesită acțiunile de prevenire. Dacă mai luăm în considerare neajunsurile și chiar suferințele raportate de către persoanele în cauză, familiile lor și colectivitățile umane, este necesar să se pună și un mai mare accent pe activitățile de prevenție și recuperare timpurie a consumului.

Ultimul capitol al Raportului conține informații despre piața drogurilor. Evident că este vorba de partea cunoscută a acestei piețe. Sursele de aprovizionare sunt specializate. Așa, de exemplu, heroina provine din Afganistan; cocaina din America de Sud, canabisul din țări europene (Spania, Grecia, Bulgaria, Italia, Cehia, Albania, ca și din România), iar drogurile sintetice din Vestul Europei (Olanda, Belgia). În anul 2013 au fost confiscate 568 kg droguri, dintre care 168 kg de mare risc, la care se adaugă alte cantități exprimate în comprimate, litri și doze.

Analiza comparativă a prețurilor produselor psihoactive pune în evidență valori la vânzarea cu ridicata între 5 000 euro/kg de canabis și 90 000 euro/kg de cocaină. Cât privește prețurile cu amănuntul, nivelul minim oscilează între nouă euro g de canabis și 80 euro g de cocaină, pentru ca nivelurile maxime să ajungă la 18 și respectiv 120/g.

Sunt foarte multe alte aspecte legate de piața drogurilor în România care este în continuă extindere. Numai în anul 2013 au fost identificate 37 de noi substanțe cu potențial psihoactiv.

Prin urmare, ceea ce se cumpără cu cinci euro/g se vinde cu nouă euro/g la cel mai mic nivel identificat, iar la cel maxim, creșterea pe piață este de la 90 la 120 euro/g. De aici și interesul pentru astfel de activități ilicite, cum este traficul

de substanțe psihoactive, inclusiv cu riscul pedepselor privative de libertate. Pe de altă parte, consumatorii, cei care creează oferta pe piața internă a drogurilor, sunt persoane care dispun de resurse pentru achiziție fie că provin din familii înstărite, fie le procură prin mijloace ilegale. Costurile reale suportate de către consumatori trec însă mult peste valorile monetare de achiziție și se soldează cu pierderi multiple în plan individual și familial, inclusiv cu deteriorarea stării de sănătate și survenirea decesului prematur.

Închei această scurtă relatare, subliniind din nou valoarea informațională și practică a Raportului discutat, și care denotă utilitatea lui deosebită.